

A&B

www.architekturaibiznes.com.pl
Architektura & Biznes

MIESIĘCZNIK OGÓLNOPOLSKI

05
'11

14,50 zł
(w tym 8% VAT)

ISSN 1230-1817
9 771230 181111

Indeks 351008

KOPENHAGA
MIASTO
DLA LUDZI
KRAKÓW
ODZYSKAĆ
MIASTO!

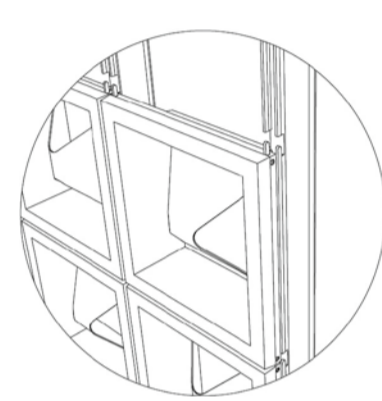
przyjazne miasto

otwarta biblioteka

Open-Air-Library

KARO* architekten

lokalizacja: Alt Salbke 37, Magdeburg, Niemcy; inwestor: miasto Magdeburg;
projekt: KARO* architekten, 2007; autorzy: Antje Heuer, Stefan Rettich, Bert Hafermalz;
współpraca: Christian Burkhardt, Gregor Schneider, Mandy Neuenfeld;
współpraca projektowa: Eling-Saalmann Architektur + Netzwerk;
powierzchnia całkowita: 488 m²; realizacja: 2009; koszt: 325 tys. euro

detale konstrukcji elewacji

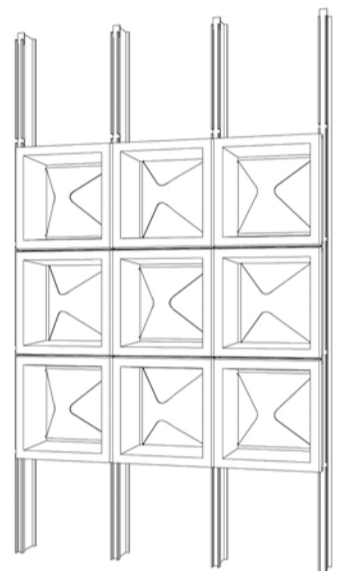

foto: Thomas Vorkel © KARO* architekten

Dzielnica Salbke leżąca w południowo-wschodniej części Magdeburga — stolicy kraju związkowego Saksonia-Anhalt — należy do tych miejskich przestrzeni byłej NRD, w których zaobserwować można skutki regresu demograficznego będącego wynikiem przemian polityczno-ekonomicznych towarzyszących zjednoczeniu Niemiec [por. A&B 11/2010].

Zjawisko kurczenia się miasta spowodowało prawie doszczętne wyludnienie centrum dzielnicy, czego namacalnym efektem stały się puste witryny zamkniętych sklepów, ogromna liczba opuszczonych mieszkań czy zaniedbane pola miejskich nieużytków, tworzące łącznie nieprzyjazne i pozbawione życia przestrzenie.

Taki krajobraz stanowił punkt wyjścia dla zainicjowanego przez KARO* architekten — lipską platformę komunikacji, architektury i organizacji przestrzeni — eksperymentu społeczno-urbanistycznego, podczas którego zapuszczony plac po wyburzonej niedługo dzielnicowej bibliotece został przekształcony w bibliotekę na świeżym powietrzu. Celem projektu, pomyślanego na początku jako kolektywna rzeźba i przeprowadzonego w bardzo bliskiej współpracy z mieszkańcami, było wykreowanie nowych oraz polepszenie istniejących powiązań społecznych. Ideę ponownego użycia opuszczonych przestrzeni zbudowano na bazie pamięci, historii oraz opowieści mieszkańców dzielnicy. Na potrzeby inicjatywy zaanektowano stary opuszczony sklep, gdzie między innymi rozwijano strategię „odzyskiwania” miejsca i przeprowadzono warsztaty budowlane.

Wypracowany projekt został wzniesiony w 2005 roku z udziałem lokalnej społeczności w formie tymczasowej rzeźby w skali 1:1, która została zbudowana z ponad tysiąca pożyczonych

skrzynek po piwie i funkcjonowała przez dwa dni. Inicjatywa wykreowała nową miejską sytuację — w tymczasowej strukturze zorganizowano festiwal poezji słam oraz czytania, w pobliżu otwarto nieformalną, zbudowaną na zasadach wzajemnego zaufania (brak zapisów i kontroli) dzielnicową bibliotekę, która obecnie oferuje blisko trzydzieści tysięcy zebranych przez mieszkańców książek i kawiarnię czytelniczą.

W 2006 roku projekt został dofinansowany w ramach programu badawczego prowadzonego przez rząd federalny. Trzy lata później trwały obiekt Open-Air-Library, nazywany również Lesezeichen (niem. zakładka), został otwarty oficjalnie. Od tego czasu generuje aktywność mieszkańców również dzięki scenie, która używana jest dla potrzeb przedstawień teatralnych, publicznych odczytów, występów lokalnych zespołów młodzieżowych oraz innych kulturalnych i społecznych wydarzeń.

Oprócz bezcennych aspektów socjalizacyjnych, podkreślanym architektonicznym atutem budynku jest skonstruowanie go z materiałów pochodzących z recyklingu, postulowane przez mieszkańców w trakcie procesu partycypacji. Za budołec posłużyła modernistyczna elewacja jednego z sieci magazynów Horten, wzniesionego w 1966 roku w zachodniemieckim mieście Hamm i wyburzonego w 2007, pozyskana w korzystnej cenie i w zadziwiająco dobrym stanie zachowania (po odmalowaniu aluminiowych modułów elewacja została powtórnie użyta łącznie z systemem podkonstrukcji).

Zaproponowane rozwiązanie zostało entuzjastycznie przyjęte przez mieszkańców Salbke — Open-Air-Library ze swoim retrofuturystycznym designem jest postrzegana jako nowa miejska ikona i znak nadziei na jaśniejszą przyszłość. (kb)

foto: Anja Saalmann © KARO* architekten

